

Forfatter: Worm, Jacob

Titel: SIBYLLÆ, SPAADOM [OM] NORDENS ANTICHRIST

Citation: Worm, Jacob: "SIBYLLÆ, SPAADOM [OM] NORDENS ANTICHRIST", i Worm, Jacob: . - [1968], udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. 58. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-worm01val-shoot-workid64681.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: . - [1968]

SIBYLLÆ, SPAADOM [OM] NORDENS ANTICHRIST

Dirigeret

Jmod de Skrifft-Kloge som formeene
at *Antichrist* ere ickun udj Østen og Vesten
nemlig

Antichristus Orientalis et Occidentalis.

Det er

Tyrcken og *Pauen*

offereret

Af een *Franciscaner* Munck til en *Woiwode*
udj *Podolien*

Først funden udgrafuen Anno 1423 i Rune
bogstafuer, paa det field *Kamieck*

mens [ført] til Liusset

Af Polsk, paa Danske Riim ofuersat, og til

Trøcken bekaasted

af

Jens Nørnissøn

Boghandler i Kiøge

Præntet aff

Melchior Martzan

Sub officii nostri et

Facultatis Satyricæ

Sigillis.

LS LS

Omschiønt blandt Kætttere mit nafn er icke schrefuet,
Blandt Weder-Lærere min tid er icke drefuet,
Jeg Nordens *Antichrist* nu dog fremstille vil,
Gid at [Skrifftkloge] mend Kun flittig høre til,
Lad være *Luther* har kun tuende *Antichrister*
Optegnet for dum, at mig mange derfor qvister,
59 Med Feder-riis for ieg den tredie fundet haar,
Som ieg for Werdens Soel fremwisser aabenbar,
Jeg men det er ey noch i Westen og i Østen,
At søge *Antichrist* ieg hører og saa røsten,
Af Norden *Magogs* mund hen under Nordens Poel
Hans diefle-tænte Lius er Werdens falsche Soel,
Ret som at *Mahumeth* i for dum tid begynte,
Hans sledsche falsche røst ald Østerland velyndte.
Med Lærdoms Locke mad forgaf hand alle folck,
Sin Helfwed *Alcoran* hand brugte som en tolch,
Vor Norden Satan har dend Trække-Kunst og øfuet,
Som Tørck og Pafuen self i for dum tid har prøfuet,
Hand er et Pafue speil og Tørchens *Contrafey*
Om ey med moer och magt, dog med Practichers rey
Hand er den Liden Skye som himlen har opfyldet,
Den Norden Verden har ham til en Første hyldet
Hand er [det lidet] horn som andre har afbrødt
Thi mangel Adelsmand ved hannem er Nedstøt,
Hand drucket har den [Safft] som Guderne vel smager,
Og glæder Mennischen, Hand Løcken saa indtager,
At Verden hannem som en Himmel schichet mand
Tilbeder, ja, som eet Mirachel achtis haand.
[Det] tredie F: har ham først sat paa ærens trapper,
Huor hand for druesafft ald løckens Vin udtapper,

Hand først fich foden ind paa det *Bibliotech*,
Som mod *Melancholie* er [Fyrstens] *Apotech*,
Dernest blef hand fløt op i ærens anden Leisse,
Til Canceliet hand giord' en Løchsalig reisse,
Men den som Reedtzedede for hannem Løchens gang
Fornam at Løchens Stie for sig blef siden trang.
Saa fich hand *Cabinet* blant andre Rigens helte,
Og Løchen offuer ham udbreedte silche tielte.
Hand solde mangt et Kald og mangt et Tolderi,
Blef sat paa *Auction* for maadelig Værdj,
60 Hand lod sig nøye da med 10 *Ducater* røde,
Thi *Supplicanterne* hand vilde ey bemøde,
Med megen Skinderi, at hand kund' søgning faa,
Ved mild finandtzeri og huer Mands yndist naae,
Thi Kragen lefde da, som kuret sine unger,
Hun sanchit og saa eg huer sluchte hendis hunger
Den anden det fortrød der som hand intet fick
Hand lofde alle Vel med mund med haand og nick.
Daa Var Vor *Antichrist* ey meget *æstimerit*
Hand tachtet høflig noch huor lidt mand end foræret.
Hand gich da paa sin foed dog med et *pagie* Par,
Hand siuntetz for en huer eet udvaldt hellig kar,
Som Hofmands løche er, et Fløy paa tag og tarne
Nu blæser *Contra* bør for dem, som høyt er barne,
De som har højest rang Wed Løchen stødis ned,
Och Løchens Kiæde gaar for Løchens børn af Leed.
Saa blef først Kragen schut og *Charge* sin aflagte,
Der ved vor *Antichrist* jo meer og meer tillagde
Det tredie F. forsuandt og blef hen lagt i muld,
Det femte C. igien tog *Cronen* paa af guld
Den Norden *Antichrist* med Smiger-glatte Læber
Erlanger Kongens gunst, og daglig ferdig Stræber
At stæle Kongens Siel og Hiertet hans at faae
Som Salomon, dog vil guds haand [at] schulle naae.
Der med træd'r Satan op paa ærens [himmel] Stier
Hand løchens Visere paa seierverchet Wrier,
Just effter sit *Compas* saa hand en *Joseph* bleff
J Kongens huus og hoff, huor Lychen Werchet dref
Oppaa det falsche brøst blef Christi Kaars ophenget,
Det Brøst som er med list og gierighed befenget,
Det er for Christi Kaars en Fiende og W-Ven,
Som Christi Kaars fra sig engang schal Kaste Hen,
Hand diuretz brende-tegn langt heller burd' at bæere,
At hans guld kierlighed for verden kiendt mon' være,
61 Hand holder Krug og [Sal] med hellig Kirche-Kald,
Gud lad den *Satan* faa aff Himmelen et fald!
Dernest paa samme Bryst opblincher ærens Stierne,
Og gylden *Elephant* som hand var Viisdoms Kierne,
Malurte Stiernes nafn ham sømmer Visselig
Thi hand en Malurt er Ved gierighed og Suig;
For gylden *Elephant* een Ræv hand bør at føre,
Og æderkoppens Skieldt, Thi alle schal ham smøre,
Hand suger Riget ud, och griber til sig guld,
Som Støf paa gaderne og Sølf som utald muld,
Tvi dig, guds kierchis Pest, du *Christi* kaarsis fiende,
Thi udi gierningen du gifuer det til kiende,
Gud kand som *Edom* dig nedstyrte af [dit] taarn
J huor du schrifuer dig at være ædel barn,
Den *Gog* og *Magog* har end fleere ære-Smøcher,
Abbadon udi Nord hand suømmer udi Løcher,
Apollyon [hand] og en [*Mogols*] titul bær,
Og ofuer Rigens mænd en *Czar* og *Bassa* er,
Har hand ey Konge nafn, hand dog som Konge raader,
Hand styrer Riget som hand vil i alle maader,
Hand er som Kongens Siæl hand er som Kongens mund,
Thi Riget støttes paa den *Antichristens* grund,

Thi ære alle ham og alle ham tilbeder,
Alt det som ypperligt, og som priis verdigt heder,
Det ofre de til ham, ret som til afgud Bell,
At de kand teckelig behage hannem vel,
En ofrer Røgelse af guld och *Diamanter*,
De andre løffter ham høyt offuer Verdens Kanter,
Med Priis og loff og roos med bøger och papir,
Og ønscher at hand vil nedbøye naadens spiir,
[Hin] næt udgraffuer ham i Kobber og i Klipper,
Med Fafnen fuld af roos fast alle mand om stripper,
Den Naadig Konge faar vist aldrig saadan pris,
Som de paa legge ham ved deris hychle viss,
62 For denne *Haman* sig to Rigers Stender bøyer,
Det *Babels* billede ald ære de tilføyer,
De har indbildet ham at hand er [Nordens] Gud,
Men den *Herodis* faar fra gud en gang og bud,
Dog medens at hanss magt saa gielder udi Norden,
Da hører mand huer sted een lyd udaf hans Torden,
Hand tager Riget ind ved sine Slegte trop,
Som daglig dags af ham til ære løfftis op,
Hans [trende] Søstre er de Wisdoms tre gudinder,
Minerva, *Venus* og Fru *Juno* Dyders Quinder,
De Klæckis daglig op ved Rigens bedste brød,
Og blomstrer meer og meer til *Antichristens* død,
Saa kand en ærlig karl eet ærligt brød ei nyde,
Saa lenge, som at Gog har nogen Slegt at yde,
Hand meen hanss Slegt den har til Riget arfue ret,
Af landssens Fedme de bør først at Worde mett.
Fra fiende soel og slegt til Paffuedom hand Kalder
En lecker *Courtisan* som Syster Velbefalder,
Fordi hans Paffiie [spiir] og *Cardinale* Kiep,
Staar Vel i brude Seng og giffuer bruden Knep,
Fast som i Riger to var ei een mand saa Werdig,
Der Kund' *Apostel* Stoel betræde der til ferdig,
At mand fra fremmet land maa hente en *Student*
Thil Paffue-Stoel og Stau, ret som fra himlen sent.
De andre Søstre fick den een een [guldkiær] Jøde,
Som dog gjør intet ondt, den anden Slicken søde,
Som er handtlangere at sammen skrabe guld
Thil *Antichristens* huus at det kand Vorde fuld,
Hand er Sølfgegelen bær hid bær hid hand raaber,
Thil den som Naad' og gunst ved hans bifald forhaaber
Hans haand de fylder først, dernæst den *Antichrist*,
Faar heele tusinde ved sin handtlangers list,
Maa ieg dog iche nu den dag den dag forbande
Da ieg schref først med bleck, da ieg tog bog i haande
63 En ærlig fattig Karl Kand ey erlange brød
Som giffues schal ved slecht ved sølf og guldet rød,
Dog eet *Capellani*; en ringe degne bolig,
Et sultet Landzbye Kald et Klocherie urolig,
Mand stundom tid sig Kand med Knæfald trøgle til,
Dog for at fange sligt tilbedes *Baal* Vil,
Men Slegten æder op to Rigers feede Stycher,
Ægyptens feede Kiør ald gredsgang til sig røcher,
Er der et Kiøbsted Kald er der et Bisped[ø]m,
Der til de snige sig ret som ved søfn og drøm,
Som Israel udi *Ægypten* sig udspreder
Saa denne *Ismaels* slegt-Suerm sig wit udbreder,
Udi guds Kirche staar de Stolte *Pharisæer*,
J Kongens Raadstue, det *Rhoboams* Raad sig teer,
Den giffittig [bidsk] *gangræn* omkryber alle Vegne
Thi løchen ofuer den guldstøfregn mon nedregne,
Mens andre ærlig Folch som har ei gunst og guld,
Maa side ned i støf og slaa sin mund i muld,
Hans Broder spranch fra tap og tønde til stor ære,
Foruden dierf og dyd hand schiold og hielm kand bære,

Hand aldrig var i Krig, og ei i Ledings tog,
Hand ei i skole gich, den døgenicht og drog,
Hand mange glaser Vin for mig har fordom schenchet,
Oppaa Vin berget, daa ieg aldrig hafde tenchet,
At hand udi Karret med mange *Pagiers* floch,
Skuld age, dog sligt er Kun løchens top og troch,
Hiemfødingen ichun wed *Gothers* Soel har Vandret,
Omschiønt hand er med Nafn og *Titul* Slet forandret,
At bielchen bugne maa for dette sparretræ,
Huur under Vandmænd sig schal Søge ly och Læ.
Hand Kand ey flere maael end hand af patten suet,
Wed Lou og Wed *Recess* hans hierne er ei [skruet]
Hand nyssen war Kun en fassbinder fudschere,
Som nu er adelsmand og høyt i sky Kand see,
64 Sin broders *Magogs* moed og Fode-Spor hand følger,
Thi *Antichristen* sig for *Supplicanten* dølger,
Hans huus *Apollinis oracul* ligner wist
At ingen Komme maa i tal med *Antichrist*,
Med Himlens hellig Gud huer Christen Siel maa tale,
Paa huer en sted hand Vil de trengte hierter suale,
Huer *Supplication* annammer gierne gud,
Udj sin Kircke og huor hand far bøn og bud,
Vor Christen Konge har og opladt Naadens *Tempel*,
For alle og hand er et Naadis sært *Exempel*,
For Jordens Guder hand forschieder ingen haand,
Som recker *Supplicatz* af ydmyg muld og Sand,
Men Nordens *Mahuzim* udi gemach sig slutter,
Huur ingen kommer ind, med mindre de hart strutter,
Woiwoden meen hans huus det er det helligste,
Et *Sacristi* huor ind een huer maa icke see.
Hielp Gud i himmelen huor gaar det til i norden,
Gud See af himmelen til fattige paa Jorden,
Som ere Venneløs som ere pengeløs,
Den Antichristen er u-mild u-blid og bøs,
Kand man sig trengte ind udi hans *Cabinette*
Discretioner da ej nogen maa forgiette,
Thi Porteneren schal to daler hafue først
Og Kudschen og saa een at sluche med sin tørst,
Hans *Secreterer* for *Ducater* 10 nep tacher,
Skal *Camer-tienneren* for dig og Vere Wacher,
Glem da ei *pension*, og offre til den dreng,
Som Warter herren op ved bord ved bench og Seng,
Dernæst gack ei forbi de [adelig] *Studenten*
Et hundred daler de af huer *Client* sig Venter,
For de schal bringe frem din *Supplication*,
For [*Mardochæi*] Stoel og *Josephs* Naade Thron,
Løs nu Løs op din pung for Sante Jørgens *neue*,
Og for hans Krumme haand om hand schal ellers strebe
65 At tale Vel for dig [til] at erlange brød,
Tæl rundelig, maa skee en anden høyre bød,
J Slig et hatte foeg Vel har ieg aldrig veret,
Thi ieg har intet faaet, og intet har foræret,
Dog under fremmet Spiir i min Landflyctighed,
Huer Post-dag spørger det som ieg tilfulde Veed,
Din pung forslaar ej meer, Luck op nu Skrin og [Kiisten,]
Tæl udj Tusind tal, guld, Sølf til *Antichristen*,
Et kiøbsteds kald du kand for 8 hundrede faa,
Et Bispedomme for 3 Tusind kand du naa,
Et Tolderi for 2 og tusind flere selgis,
Til andre *Charger* mand for høye gaffuer Welgis,
Et lidet Landsbye kald for got kiøb faar du Vel,
Ducater Hundrede om du *contant* først tæl,
Vilt du nu spørge hui ieg *Antichrist* ham nefner,
Kast op udj Guds ord læs Bibelen som hefner,
Slig kirche prangeri, og som slaar Torden slag,
Paa dem som af guds huus gjør saa forhanlig Vrag,

Hand ligner Vesten *Gog* og hand er Paffuens Aabe,
J det hand selger kald, hand Sølf og guld vil hafue,
For [Kircke-]Fundt og *Chor*, for Hagel Messe serch,
For Altar kalck och Disch, for himmel Satans Verck,
Hand gifuer Aflads bref for megen skyld og Synder,
Haar du bedrefuet hoor sligt *Antichristen* ynder,
Søg kun et frelsse bref saa staar du aldrig schriff
Du faar opreisning strax dog det er diefle drifft
Haar du en blods forvant som du for guld Vil egte,
J de forbudne Leed hand skal dig icke negte,
Et aflads bref dog det mod guds *Capitel* er,
Men denne blodskam hand for Penge paa sig bær,
Er der en Arffve deel som du fra slegt vil røffue,
Fra broder og fra børn, sæt der oppaa en prøffue,
Huad gielder hand for guld skal skafue dig det Bref,
Huor ved til Boen du allene Arfuing bleff,
66 Har nogen haand og Segel paa brød og paa bestilling,
Du Kand ham Sticke ud Ved Naadigste bevilling,
Saa træder hand oppaa om ey paa Kongens hals
Da dog oppaa hans haand, den holder hand til faldtz,
Thi [høyer] haand sig op langt ofuer det som siges
Gud og guds Thienniste, guds Ære ved ham Suigis,
Wel læs hand Fader Vor for Gud paa bøiet Knæ,
Men hand sin Luncken bøn, lar ey i gierning see,
Jeg icke laster her hands Edle Sindsens gaffuer,
Som hand for Adelsmend og *Parlamentet* hafuer,
Jeg icke laster at hand fremme vil sin slegt,
Og Suogre, thi det er naturens rette techt,
Mens at du holder fal guds Altar og guds Kircke,
Og at du icke vil guds ære ret udvircke,
At fattig trøckis ned som dog er drabelig,
J Lærdom og i dyd det Laster ieg i dig,
Dog skal ieg sige sant ieg moxsen dig undskylder,
Thi Bisp og Præsterne de burde trocke bølder,
Som fuld aff Synde [rod] paa hofmend Voxer ud,
De schulle tuette dem med [Lovens] skarpe Luud,
Ney! *Zedechie* Flock tør icke gø og gabe,
De redis at de skal ald gunst og hyldest tabe
Og Pauen Suoger er, huor tør hand Laste ham,
Ved huilcken hand fløy op ret som ved *Tartars Cham*.
Nu nu er *Moses* død! *Michæas* og den *Docter*,
Som vaar guds Kirckis Vagt og huld tro Altar Vochter,
Johannis munde-Suer paa tungen hafde du,
At laste Herrens feyl der til vaar du ei blu,
Du aldrig høchlede men affreff Kiol og Kraffue,
Aff Jfrighed at faa guds frygt och Ret i Laffue,
Du achtet ej dit blod om det saa hafde gialdt,
Udj guds thienniste du var ei lam ei hialdt,
Vilt du O guds mand ei paa Prædickestoelen Laste,
At du din hoffue gunst skal der med ej forkaste,
67 Da tal til Herrene i bods og Skriffte Stoel,
Før dem fra mørcket til retferdighedsens Soel
Woiwoden beed, at hand vil afstaa Kirche prangen,
Den skiendig *Simoni*, som har bedaaret mangel,
Der Skibbrud hafuer lidt i Siel og Salighed,
Og af slig Kirche rouf er aldrig blefuen feed,
Wer [let] oppaa din foed, Ver [let] i mund og tunge
At straffe synden saa steenhierted det kand runge,
Af dine Negle Gud den dyrekøbte Siel,
Skal Krefue drag da ud den Synd ind drefuen peel.
Nej hyckleri har nu de lærdis mund befengit,
Med smiger og med suig de hiertet har bemenget,
Trodtz nogen sandhed tør behiertet sige frem,
Thi Hyckleri den boer i hiertens huus og hiem,
Wor milde Konnings Siel Gud naadeligen bøye,
At hand til Herrens huus vil hafue [voget] øye,

At de ei rutte schal med Jesu Kirckis Kald,
Som de [forvender] til *Simonis Magi* Stald,
Thi Som forherdelse er Vederfaret Jøder,
Saa Verdens diefle-Slegt guds ord slet intet skøder,
Guds mand *Johannis* staar og taler guds ord ret
Naar de af kirchen gaar da er guds ord forgiet
Et [tusind'] Prækener hos dem kand intet fruchte,
Kandskee den skyldige naar hand mon dette luchte,
Og denne Spaadom seer, hand sig skal Vende om,
Og bedre sin idret mens hand har tid og rum,
[Fortænk] mig læser ey for ieg har sandhed skrefuet,
Der er jo hychler noch aff løgnens Aand [opdrevet]
Og der som Hyckleri med Tack belønnes bør,
Mit Sandheds Læreschrift utack ey frycte tør,
Jeg har og høycklet før fordi min pung og taske
Slet intet veiede men ieg i støff og aske,
Gjør pligt og poenitentz forlad min høchleri,
Du Hellig Gud og staat mig udj modgang bi,
68 Jeg ieg *Sybelle* har beskreffuen disse tancker,
Som under fremmet Soel Landflychtig nu omvancher,
Eer her en tødel løgn, gud lad min Siel da døe,
Med diuret og med *Gog* i Helfvedis Suofuel Søe
Med denne *Prophetie* vil ieg i [Himlen] møde,
Jblandt Sybiller fler Gud mig af [himlen] støde
Med horen Babylon om ieg har dryppet tant,
Mit Vinde [Himlen] er, at huer et ord er sandt,
Bøn graad og *Litani* Vil ieg til slutning gifue,
At Gud Vil Rigens Czar fra Pawens Vranghed drifue,
Saa hand Guds kirche ey skal sette meer paa Spil
Men kalde uden guld og saa som Jesus Vil.